

Na pošti prejeman:

za
 celo leto naprej 26 K — h
 pol leta " 13 " — " —
 četrt " 6 " 50 "
 mesec " 2 " 20 "

V upravitelstvu prejeman:

za
 celo leto naprej 20 K — h
 pol leta " 10 " — " —
 četrt " 5 " — " —
 mesec " 1 " 70 "

Na pošiljanje na dom
20 k na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerate
 sprejema upravitelstvo v
 Katol. Tiskarni, Kopitar-
 jeve ulice št. 2.

Rekel se ne vračajo,
 ne frankovana pisma ne
 vaspregajajo.

Uredništvo je v Seme-
 nizkih ulicah št. 2, l. 17.

Izhajava vsak dan, izven
 sedelje in praznike, ob
 pol 6. uri popoldne.

Stev. 283.

V Ljubljani, v sredo, 10. decembra 1902.

Letnik XXX.

To in ono.

Dunaj, 9. grudna.

Trgovinske pogodbe.

V zbornici je sicer tiho in mirno, tega živahnije je politično življenje v minister-skih dvoranah in v Pragi.

Dogodki v nemškem državnem zboru vzbujajo največjo pozornost in skrb v vlad-nih krogih na Dunaju in v Pešti. Nemška vlada in večina v parlamentu hočeta za vsako ceno še pred novim letom do-otoviti carinske tarife. V smislu trgovinske pogo-be z dne 6. grudna 1891, ki velja do konca leta 1903, pa more vsaka vlada leto preje pogodbo odpovedati. Ako se to ne zgodi, velja pogodba še nadalje eno leto od dne, ko ena država pogodbo odpove. Torej nem-ška vlada more odpovedati pogodbo, in to tudi stori, ako državni zbor sklene. V tem slučaju prideta avstrijska in ogrska vlada v največjo zadrego, ker prvič avtonomni ca-rinski tarifi še vedno niso gotovi, kakor je nedavno priznal dr. pl. Körber, in drugič, kar je sedaj večjega pomena, utegneta obe vladi v avstrijski in ogrski zbornici zadeti ob odločno opozicijo. To je danes gotovo, da do novega leta avstro ogrska parlamenta ne rešita avtonomnega carinskega tarifa.

Ker pa mej prijatelji roka roko umiva, je skoraj gotovo, da Nemčija Avstriji od-pove trgovinsko pogodbo še le po novem letu. S tem vprašanjem so se gotovo včeraj bavili ministri pl. Szell, dr. pl. Körber in grof Goluchowski, ki so imeli daljša posve-tovanja.

Avstrijski parlament bi bil mogel o prav-em času rešiti svojo nalogo, ko bi bili na merodajnih mestih računali z dejanskimi razmerami. Ogrska vlada pa je do novej-šega časa delala največje zapreke, v nadi, da avstrijsko vlado z ozirom na tiho ob-strukcijo v zbornici užene v kozji rog ter ji narekuje svoje zahteve. Ker pa je dr. plem. Körber še vedno računal na poslušnost in delavnost avstrijskega parlamenta, je odločno zastopal avstrijske koristi, in vsled tega av-tonomni carinski tarif še vedno ni gotov. Na drugi strani pa ima avstrijska vlada te-žave in ovire vsled češko-nemškega prepira. Dr. pl. Körber je morda mislil, da češke po-slance ovije okoli mezinca, in tu se je va-ral. Zamudil je, kar smo na tem mestu že pred meseci naglašali, pravi trenotek, ko je bilo železo še vroče, in danes teče voda v čevlje. Izgovori, da ima vlada v tem oziru čisto vest, so le znamenja nervoznosti in slabe volje, ki več pokvari, nego koristi, ker taki izgovori niso utemeljeni ali vsaj ne prepričevalni.

Prepričani smo namreč, da bi bili Nemci tudi že pred letom napisali svoje pravne pogoje, ko bi se jim bilo namignilo z merodajne strani. In morda se ne varamo, ako trdimo, da bi bili Cehi in Nemci do ok-tobra ustvarili premirje, in pot bi bila pro-sta. Danes seveda se vrsti obrok za obrokom in vse se polaga na dolgo klop.

Ob enem z nemško trgovinsko pogodbo preneha tudi italijanska. Avstrijska vlada je prisiljena, da koncem leta odpove Italiji po-godbo, sicer velja vinska klavzula še za leto 1904. V tem oziru je avstrijska zbornica skoraj soglasno sklenila, da se mora carina od italijanskih vin zvišati vsaj na 24 kron. Tudi to vprašanje je bilo včeraj skoro go-tovo predmet pogajanj mej avstrijsko in ogrsko vlado. Kakor znano, so Ogrji še večji

nasprotniki vinske klavzule, ker jim itali-janska vina delajo veliko konkurenco. Pa tudi z Italijo se utegne naša država pobotati na ta način, da Avstrija le formalno odpove trgovinsko in carinsko pogodbo, ki pa se za eno leto podaljša, ako Italija privoli v pri-merno povišanje carine od vina. Torej krpa na krpi!

Češko-nemška sprava.

Včeraj so v Pragi zborovali Nemci in Cehi. Nemška napredna poslanca dr. Ur-ban in dr. Pergelt sta vodstvu stranke poročala o dogodkih v parlamentu in češko-nemških pravnih predlogih. Vodstvo je so-glasno odobrilo nemške predloge in poobla-stilo poslance, da s Cehi nadaljujejo poga-janja.

Ob enem je zboroval izvrševalni odbor mladočeške stranke. Skoraj vsi govorniki so naglašali, da nemških predlogov ne morejo sprejeti. Najbolj so pobijali točko, da bi češki notranji uradni jezik veljal le za ne-katere predmete. Navzlic temu pa je odbor sklenil, da odgovori na nemške predloge in našteje ter utemelji češke zahteve.

Češko-nemška sprava torej ni poko-pana, marveč se prično pogajanja. Mogoče je, da Cehi privolijo v rešitev začasnega dr-žavnega proračuna, ako vlada predloži v najvišje potrjenje češka deželna zakona glede naklade na pivo in uravnave učiteljskih plač.

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 7. decembra.

Razprava o indeminetiti se je nenavadno raztegnila, četudi se vrši precej mirno ni dostojno, kar je sam ban priznal v svojem govoru ter se celo zahvalil za tako postop-anje samej opoziciji. To bi bilo že nekaj vredno, ako ne bi bila ta pohvala ironija na vse naše parlamentarne odnošaje. Saj je vsemu svetu dobro znano, kako oster pravilnik ima predsednik hrvatskega sabora v svojih rokah, odkar vlada na Hrvatskem se-danji ban. Za najmenjšo razžalitev more biti poslanec izključen iz sabora za več sej, a o kakšnej obstrukciji pa še govora ni v tem zboru. Saj je predsednik Gjurgjevič v drugej seji sedanjega zasedanja opomnil poslanca Dinkovića in Derendina že za to, ker sta se smejala in nekaj ugovarjala. Razumi se, da mu nista ostala dolžna in da sta mu pove-da, kar mu gre. Gradiva za proučitev burnih sej je pri nas žalibog le odveč, toda opozicija mora se truditi, da pove vse kar se da na lep način, da vsaj svet nekaj zve o hrvatskih odnošajih in da se more po tem bolj objektivno soditi o našem sedanjem žalostnem položaju.

Po vrlo poučnem in jasnem govoru dr. H a r a m b a š i ć a, ki je pozval Srbe, da se jasno izjavijo o tem, je li smatrajo svojo sedanjo domovino kot kraljevino Hr-vatsko, ker samo v tem slučaju jih morejo in smejo Hrvati ceniti kot svoje brate, se je izjavil mažaron dr. Š i l o v i ć, da z odu-ševljenjem prizna indeminet sedanjji vladi. On že vé, zakaj je tako oduševljen za se-danji zistem, saj je prišel s pomočjo bajo-notov v sabor in nekaj žrtve je ostalo na krvavem volišču v Bošnjakih prigradom nje-gove izvelitve. Kdor to vé, razumi lahko tudi ponašanje tega poslanca. Mirno in logično je dokazal poslanec zagrebški kanonik R u b e t i ć, zakaj ne more glasovati za inde-mnitet. Že iz izjave poslanca dr. T o m a š i ć a, da je ban Mažar, se more lahko razumeti, zakaj ban ravna v vsem le na ko-rist Ogrske in ne Hrvatske, kar bi sicer moral, pa zato tudi ne zasluži dovolitve. Vzdignil se je tudi umirovljeni veliki župan K o v a š e v i ć, da se s svojim govorom osveti opoziciji, ker se ne more drugače. Ostal je seveda še zmeraj samosilen, toda le v besedah. On je zdaj poleg svojega druga dr. T o m a š i ć a pravi prototip mažaronstva ter gre v vsem še mnogo dalje nego sam ban,

saj je poznato, kako je zatajil javno v ogr-skem saboru svojo domovino, katerej je od-rekel vsako samostalnost. Ban je prišel letos kasno na vrsto. Sicer on rad govori zadnji, da more potem pobijati protivne govornike, pa je pozival tudi zdaj opozicijo, da govori, a ker ga ni poslušala, je začel sam razkla-dati svoje mažaronsko blago. Hotel je biti tudi letos dovtipen, ali se mu je marsikaj ponesrečilo, a brčkone največ ona izjava, da sme on vladati včas, če je treba, tudi brez postave, ter je tako proglasil popolni a b s o l u t i z e m na Hrvatskem, kar mu je v svojem govoru dr. Derendin živo opo-nasal, a on se je branil s tem, da naj ga pozove sabor na odgovornost, če je kaj zgrešil. To je mogel seveda lahko reči, saj dobro vé, da ga sedanji sabor ne bi za no-beno stvar pozval na odgovornost, marveč ban sabor, ker so vsi mažaroni izvoljeni le z njegovim dovoljenjem za poslance. Pa naj kdo reče, da nima dr. Derendin prav, da se na Hrvatskem vlada kakor v naj-bolj absolutnej državi. Te trditve Derendinove ni mogel noben član večine odreči, pa se je videla v saboru neka po-sebna potlaččenost izza te razprave o abso-lutizmu banovem. Še nekaj nam je omeniti o tej razpravi. Skoraj vsi govorniki so se dotaknili takozvanega srbskega vprašanja. Najobsežnejše je o tem govoril dr. M i l e S t a r š e v i ć, ki smatra po vsej pravici Srbe za prave krivce neugodnih dogodkov prošle jeseni. Tako sodi tudi dr. F r a n k kot vodja čiste stranke prava. Ostala opo-zicija je obdoličila seveda tudi vlado, češ da je vedno podpirala težnje Srbov. Vsi go-vorniki pa so bili složni v tem, da se ta prepričanje in da čim prej preneha, in se za to tudi niso protivili, da se storjena škoda povrne vsem, ki so kaj izgubili prigradom zadnjih nemirov. Vsa vladina stranka z opo-zicijo se je izjavila za pomirjenje, le poslanci srbskega kluba so molčali, kajti kar je govoril dr. Š u m a n o v i ć, v to svrhu, je bilo celo razdražljivo ne pa pomirljivo. Hrvati so se v svojih govorih kar izpričevali radi omenjenih dogodkov, a Srbi na to ne od-govore niti besedice, četudi jih dr. H a r a m b a š i ć pozivlje, da naj priznajo to zemljo za Hrvatsko. Oni nočejo priznati, da so kaj zakrivil, marveč še naprej gonijo svojo do-sedanjo politiko ter prezirajo Hrvatsko, ako-ravno je to njihova domovina ali za njih ne hrvatska, nego srbska. Na tak način seveda ne more priti do sloge, pa bode imel dr. Mile Staršević prav, ki je odgovoril banu, da na tem telesu ni samo ena rana, katero treba zdaj lečiti, nego da jih je več, katerih pa dosedanja banova politika ni sposobna izlečiti.

Ebenhoch o položaju.

Gorenjeavstrijski deželni glavar dr. Eben-hoch je v nedeljo blizu 4000 mož broješim volivcem na shodu v Welsu pojašnjeval se-danji parlamentarni položaj. Govornik je rekel, da v sedanjih skrajno zamotanih raz-merah ni v nevarnosti le državni, marveč tudi deželni zbori, ker se skoro o nobenem ne more trditi, da bi megal mirno delovati v nevarnosti je torej vse ustavno življenje v Avstriji, torej tudi ono deželnih zborov. Odgovornost onih, ki zavirajo redno delo in provzročajo tolike neprilike prebivalstvu in državi, je silno velika, ki pa po mnenju dr. Ebenhochovem ne zadene vlade, pač pa parlamentarnih strank. Elaborat nemških po-slancev in pa vsaj delna prijenljivost Čehov daje nekoliko nade na konečno rešitev iz neznosnih razmer.

Iz nemškega držav. zbora.

V včerajšnji seji nemškega drž. zbora je zbornična večina priborila predsedniku zopet novo orožje proti obstrukciji socialnih demokratov. V imenu vseh strank večine je namreč posl. Gröber predlagal, naj se omeji

razprava o poslovnem redu na ta način, da sme predsednik po svoji prosti volji pode-ljevati besedo k poslovnemu redu ali jo pa odrekati ter da tozadevni govori ne smejo trajati nad pet minut. Proti predlogu se je oglasil v prvi vrsti posl. Singer, potem pa Bebel, ki meni, da bo s tem predlogom najbolj udarjen predsednik, ker bo izpostavljen vednim tožbam. Obenem je Bebel za-pretil, da obstrukcije v kljub temu ne bo konec in da bode konečno zmaga na soc-dem. strani. — Večina se seve ni dala spla-šiti ter je z 206 proti 92 glasovom pritrdila Gröberjevemu predlogu. Nato se je mirno nadaljevala razprava o carinskem predlogu.

Razpor mej Venezuelo in Nemčijo ter Anglijo.

Včeraj smo omenili, da sta zastopnika nemške ter angleške vlade v Caracasu izro-čila venezuelski vladi ultimatum, kar znači toliko, kot napoved vojske, če se ob dolo-čenem roku ne ustreže naznanjenim zahte-vam. Povod temu odločnemu koraku vlad v Londonu in Berlinu je po izjavah grofa Bülowa ter Baifourja postopanje venezue-lskih oblastij napram ondi naseljenim po-danikom nemške in angleške narodnosti. Ti priselniki, po večini bogati trgovci, so po-sebno mnogo prestali ob času zadnjih me-ščanskih vojska. Provzročena škoda nem-škim podanikom znaša baje do 5 milijonov bolivarov. Enako ali še večjo škodo so imeli angleški trgovci. Prizadeti vladi sta po svojih zastopnikih opetovano svarili venezue-lsko vlado ter zahtevali od nje odškodnine, a bili so zaman vai koraki, vsak odgovor je bil enako nepovoljen. Ker se take kri-vice dogajajo že celo vrsto let, sta konečno Nemčija in Anglija izgubili potrpljenje in se odločili za skupen energičen korak, ki ga podkrepjujejo v venezuelskih lukah naha-jajoče se angleške in nemške vojne ladije.

Venezuelska vlada vsem dosedanjim opominom ni pripisovala nikake resnosti. Postopala je i dalje po znanem geslu: »Ame-rika Amerikanom«, ter zatirala sunanji ži-velj, dobro vedoč, da se s tem strinjajo tudi vse ostale ameriške države, posebno pa se-veroameriške zvezne države. Računajoč na krepko podporo od te strani je vsled zadnje vojne zmage oholi predsednik Castro preziral vse zahteve in epomine ter se skušal le še bolj okoristiti na škodo tujcev. — Se-daj pa, ko je predsednik Roosevelt v svoji najnovejši poslanici izjavil, »da v trgo-vinskih zadevah nemore veljati znano ameriško geslo in da zvezne države ne bodo podpi-rale nobene države proti repre-salijam, ki so opravljene vsled njenega postopanja«, ter povedal, naj vsak samo-stojen narod v Ameriki sam skrbi za red v svojih mejah in za izpolnjevanje dolžnosti napram inozemcem, bodo tudi Venezuelanci postali krotkejši in ne bodo dopustili, da bi Nemčija in Anglija v resnici izvedli, kar sta zapretili. V kratkem je torej pričakovati iz Caracasa vse drugačnega odgovora, nego smo ga bili vajeni doslej. — Zelo zanimivo je pri tej ateri dejstvo, da je ultimatum tako naglo sledil Rooseveltovi poslanici, če-ravno je bilo že davno prej ravno toliko povoda za represalije nego sedaj. Upravi-čeno je mnenje, da so se posebno Nemci bali gesla »Amerika Amerikanom«, in upra-vičen je brčkone tudi sum, da je Roose-veltova poslanica n a r o d e n a izjava.

Novi delavski nemiri v Rusiji.

V raznih delih Rusije se zopet opaža zelo nevarno delavsko gibanje, ki je vlada bržkone ne bo mogla tako lahko udušiti, kakor prejšnja leta. Središče tem nemirov je Rostov ob Donu. Moj delavce razširjajo agitatorji proklamacije, več tisoč delavcev stavka ter napada one delavce, ki še prihajajo na delo. Vojašvo napravi red z orožjem v rokah, vendar doslej še ni prišlo do krvoprolitja. Tudi iz drugih krajev dobajajo poročila o nemirih, posebno iz krajev ob železnicah.

Iz brzojavk.

Vojaška predloga. V dunajskih parlamentarnih krogih se zatrjuje, da je želja vladarjeva, da se reši vojaška predloga tudi v avstrijskem parlamentu še v tem letu. Nekateri menijo, da bo to tudi mogoče. — Novi člani gosposke zbornice: Dunajski uradni list objavi v kratkem imena novih članov gosposke zbornice. Mej temi sta tudi dvorna svetnika Nothnagel in Neumann. — Tirolski deželni zbor se po poročilih iz Ino-mosta radi obstrukcije letos sploh ne snide. Deželni odbor je prosil za dovolitev trimesečnega proračunskega provizorija. — Shod čeških narodnih socialcev v Pragi, na katerem je govoril posl. Choc, je komisar razpustil, ker je govornik preveč udrihal po vojaški predlogi. — Trgovinska pogodba z Nemčijo. Dunajska »N. Fr. Pr.« vé poročati iz diplomatskih krogov, da Nemčija doslej še ni odpovedala trgovinske pogodbe in da je bržkone tudi ne bo (?). Od strani naše države Nemčija gotovo ne dobi odpovedi. — Menelik se zopet vojskuje. Abesinski kralj Menelik je mobiliziral svojo vojsko, da ukroti uporna plemena ob Tigru. — Kitajci se na tem pripravljajo na vojsko.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. decembra.

Cerkvena slovesnost v Kočevju.

Predvčerajšnjim na praznik Brezmadežnega Spčetja Marijinega je premilostni gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič podelil gospodu Karolu Grossu, katehetu v Kočevju, red dijakonata. Potem pa je sprejel gospod knezoškof nad 100 deklic iz mesta in okolice v Marijino družbo, ki je prva na kočevski zemlji. Obojno sveto opravilo se je izvršilo v prekrasni zares monumentalni novi župni cerkvi. Udeležilo se je te slovesnosti izredno mnogo vernega ljudstva. Premilostni gospod knezoškof se je večkrat kaj hvalno izrazil o lepoti nove cerkve. Lepota zidave naj daje poguma kočevskemu gospodu dekanu, da bo polagoma oskrbel cerkvi tudi kolikor mogoče najlepšo, veličastnemu slogu primerno notranjo opravo.

Tržaške razmere. Italijanski list „La Ricerazione“ je po »Slovenčevih« člankih posnel poročilo o uniatskem gibanju v Trstu. Ta list pravi, da je prazen izgovor odpadnikov, da hočejo v pravoslavju imeti slovenske pridige, kajti dobro vedo, da potem ne bodo imeli ne slovanskih ne italijanskih pridig, ker v tržaških razkolnih cerkvah se sploh nič ne pridiga. Predalec pa gre »Ricerazione«, ko graja tudi slovensko zahtevo po bratovščinah s slovenskim jezikom in po lastnih cerkvenih banderih slovenskih. To je pa zahteva ravnopravnosti. Kakor grajamo neznačajno agitacijo za odpad na slovanski strani, tako moramo obsojati tudi vsako nestrpnost na italijanski strani.

Razpisane župnije. Knezoškofijski ordinarijat ljubljanski je razpisal po okrožnici naslednje tri valed promocije, oziroma odpovedi izpraznjene župnije: Jesenice v radoljiški dekaniji, Studeno v cerkniški dekaniji in Trata v loški dekaniji. Prošnje je nasloviti za Jesenice na knezoškofijski ordinarijat, za Studeno in Trato na c. kr. deželno vlado v Ljubljani. Kot zadnji rok za vlaganje prošnje je določen za župniji Studeno in Trato 27. december 1902, za župnijo Jesenice 10. januar 1903.

Osebnosti. Za vikarja na Pečine pride bivši frančiškan in župnijski upravitelj na Peravi v Beljaku č. g. Janez Spietscher. — Mesto pošne odpravnice pri c. kr. pošnem uradu v Preserju je podeljeno pošni

in brzojavni upraviteljici gdni Minko Garich.

Nova podružnica „Slomškove zveze“ se je ustanovila minulo nedeljo v Kranju za kranjski in radoljiški sol. okraj. Priglasilo se je doslej 22 svetnih gg. učiteljev in gdč. učiteljic. V odbor so voljeni izmed učiteljev gg. profesor Dokler, učitelj Kos in profesor Remec, izmed učiteljic pa gdni Praprotnik in Strle. Izmed katehetov je v odboru g. Potokar.

Izobraževalno in sabavno društvo „Kranj“ je imelo predvčerajšnjim svoj ustanovni shod. Vdeležile se ga je toliko zavednega meščanstva, da so bili društveni prostori (v I. nadstropju gostilničarja in mesarja g. Fr. Šumi ja) nabito polni. V odbor so bili soglasno izvoljeni gg.: prof. Jaro, predsednik; trgovec Hlebš, podpredsednik; kaplan Potokar, tajnik; tovarn. uradnik Tomc, njegov namestnik; usnjear Zupan, blagajnik; klobučar Ovčjak, nj. namestnik; prof. Remec, knjižničar. Udov je že zdaj 70, med njimi 10 ustanovnikov. Po dovršenem dnevnem redu so lepo zapeli pevci pevskega društva Kranj. Zvečer je koncert meščanske godbe zbral društvenike in njihove rodbine mnogoštevilno pri „Novi pošti“.

Pristop k „slov. kršč. soc. zvezi“ v Ljubljani sta priglasili slov. katol. izobraževalni društvi v Zuzemberku in Preski pri Medvodah.

Umrila je v Kranju gospa Marija Engelman, učiteljeva vdova, v lepi starosti 93 let. Pokopali so jo v ponedeljek. Počivaj v miru! — Umrila je v Krškem hčerka gosp. dr. Mencingerja gospa Marija Premrou, soproga c. kr. notarja v Kobaridu.

Predavanje v Št. Vidu nad Ljubljano. Slov. katol. izobraževalno društvo v Št. Vidu nad Ljubljano priredi prihodnjo nedeljo javno predavanje v »Rokodelskem Domu«. Začetek ob 3. uri popoldne. Govoril bo č. g. dr. M. Prelesnik.

S Homca se nam piše: Tu je umrl dne 5. t. m. starosta cele fare Mihael Pogčar, star 90 let. Do vplanskega leta je hodil v goro v cerkev brez palice, do zadnjih par mesecev sploh še v cerkev, večkrat tudi ob delavnikih, na polju je pomagal še to poletje. Ob zadnji državnozborni volitvi je šel volit v 5. kurijo našega kandidata. Svetila mu večna luč!

Iz Gradca se poroča, da sta napravila skušnjo za pošna uradna voditelja pošna oficijala g. Franc Hafner v Trstu in g. Jožef Filič v Ljubljani.

Kriška občinska hranilnica je pričela razposojevati proti navadnim obrestim denar vsem onim vinogradnikom, ki svojega vinskega pridelka ne morejo takoj prodati, da se jim na ta način vsaj za nekaj časa pomore iz denarnih stisk. Dotičnik mora vrniti posojeno mu vsoto, kadar vino proda, vsekakor pa ob določenem roku. Tako bodo vinogradniki laže počakali s prodajo, dokler kupčija ne postane boljša. Posojila dobivajo tudi vinogradniki iz drugih krajev.]

Iz Beljaka se poroča, da je ondotno Jožef Muhrovo tiskarno, v kateri izhaja Steinwenderjevo glasilo »Kärntner Nachrichten«, kupila celovška tiskarna bratovščine sv. Jožefa za 98 000 K.

Nova nemška stranka na Štajerskem se ustanovi v kratkem. »Grazer Montagszeitung« pravi, da bo namen stranki podpirati gospodarske interese srednjega stanu. Stranko snujejo ravnatelj Asker, bivši župan Richter in dr. Robert Withalm.

Godba v Gradcu. V Gradcu ustanovljajo orkester, ki bi bil v upravi mestne občine.

Na grobu svojega otroka ustrelil se je v Zagrebu prvi prokurist hrvaške trgovske akcijske družbe Gustav Dobrin. Pisal je svoji ženi, kaj namerava. Žena je takoj z izvoščkom hitela za možem, a prišla je prepozno. Ko je stopila na pokopališče, ustrelil se je Gustav Dobrin v glavo. Pravijo, da ga je gnala v smrt neozdravljiva srčna bolezen.

Zajol so se letos valed nastopivše zime in lakote lotili povsod ne le zelja, nego tudi — mladega drevja. Kmet se ga bo obrnil komaj s puško.

Ponesrečil se je, kot nam poročajo iz Št. Jerneja, pretečeni teden France Čukajne iz Mihovega pri sekanju drevca v gojzdu. Bukev je nanj padla in ostal je na

mestu mrtve. Zapušča vdovo in štiri mladoletne nepreskrbljene otroke.

Zastrupljeno mašno vino. Iz Bistrice, občina Pulst na Koroškem, se poroča dodatno k včerajšnjemu našemu poročilu, da so zdravniki našli v vinu, katero je bilo namenjeno za župnika Strnada, ciankali. O arretiranem duhovniku malteškega reda Mažeku, katerega dolže, da je hotel župnika spraviti s poti, ker se je bal, da v neki preiskavi zanj neugodno izpove, je preiskava dognala, da je imel že dlje časa nekaj ciankali. Tudi župnik Strnad je duhovnik malteškega reda. Z Mažekom je imela cerkvena oblast že večkrat opraviti in ga je opetovano kaznovala. Nekateri listi trdijo, da Mažek ni pripravi pameti. Župnik je obdoližil Mažeka, da mu je vzel hranilnično knjižico neke češke hranilnice. Radi tega je baje Mažek hotel župnika zastrupiti. Mažek taji.

Razpisane dijaške ustanove. (Dalje.) Ustanova Janeza Salzerja letnih 210 K za uboge, na Kranjskem ali Primorskem rojene slušatelje gozdnotehničnega učnega tečaja na c. kr. visoki šoli za zemljedelstvo na Dunaju. — Prvo mesto za sorodnike od III. ljudskošolskega razreda, za nesorodnike od srednje šole na kakšen naučni oddelek neomejene dijaške ustanove Jurja Savastnika letnih 116 K. Pravico do nje užitka imajo učenci in udenke iz sorodstva ustanovnikovega in, kadar ni teh, dijaki iz fara Dobrova, St. Vid nad Ljubljano, Brezovica, Horjul in Polhov Gradec. — Četrto mesto na kakšen naučni oddelek neomejene dijaške ustanove Jožefa Schlackarja letnih 201 K. Pravico do nje užitka imajo: a) Sorodniki ustanovnikovi; b) v Kamniku rojeni dijaki; c) ubožni blagoravni dijaki sploh. — Na gimnazijo in realno omejene dijaške ustanove Jurija Schmeida letnih 40 K. Pravico do nje užitka imajo sorodniki in, kadar ni teh, pridni dijaki sploh. — Od ljudske šole počenši na noben naučni oddelek omejena ustanova Andreja Schurbija letnih 60 K za učence in dijake iz rodbia: Mihael Schurbi, Ivana Sluga in Frančišek Vapotič iz Podgorja pri Mekinah. — Drugo mesto dijaške ustanove Friderika Skerpina letnih 90 K, ki se more od II. gimnazijalnega razreda dalje uživati šest let. Pravico do nje užitka imajo dijaki iz rodbine Skerpin moškega in ženskega rodu, s posebnim ozirom na moško koleno in, kadar ni sorodnikov, dijaki iz mesta Kamnika. — Prvo mesto na gimnazijalne in bogoslovne nauke omejene dijaške ustanove Kristofa Skofitza letnih 112 K 72 h. Pravico do nje užitka imajo ubogi dijaki sploh. — Prvo in drugo mesto na kakšen naučni oddelek neomejene dijaške ustanove Aleksandra Sormanna letnih 395 K. Pravico do nje užitka imajo zlasti ubogi dijaki iz fare Cerkle in, kadar ni teh, iz sosednjih farnih občin. — Tretje mesto dijaške ustanove Jožefa Schiffer pl. Schiffersteina letnih 280 K. Ustanova je omejena na gimnazijalne nauke, in pravico do nje imajo najprej ustanovniki sorodniki in, kadar ni teh, v Kranju rojeni dijaki. (Dalje.)

Ljubljanske novice.

Javno predavanje v »Katoliškem domu«. Po pomoti v tiskarni je včeraj prinesel »Slovenec« inserat, s katerim vsak ponedeljek opozarja na predavanja, ki se vršé v tork, To je marsikoga zmotilo, da je mislil, da je predavanje danes. Predavanja se redno vršé v tork zvečer. — Tudi včerajšnje predavanje č. g. kanonika Sušnika o mor narici je bilo dobro obiskano. Prihodnji tork se zopet vrši predavanje.

Predavanje v vodmatskem bralnem društvu. Predvčerajšnjega predavanja udeležilo se je obilo občinstva. Društveni prostori bili so natlačeno polni. Predavanje č. g. govornika sledilo je navzoče občinstvo z vidnim zanimanjem, in mu je la njegov trud jako hvaležno. Predsednik društva g. Klun se zahvaljuje g. predavatelju za njegovo zanimivo predavanje in ga prosi nadaljne naklonjenosti, kar je gospod predavatelj obljubil radi volje. Imenovano društvo priredilo je tudi svojim članom Miklavžev večer. S težkim srcem pričakovali so otroci članov trenutka, kadar vstopi Miklavž s svojim spremstvom med navzoče v društvenih prostorih. Z lepim nagovorom očaral je navzoče, za vsakega otroka prinesel darilo s seboj. Občinstvo je jako hvaležno društvu, da prireja take zabavne večere. Predsednik društva naznani navzočim, da bo prihodnje predavanje v nedeljo dne 21. t. m. Predaval bo č. g. dr. Krek.

Peč je razneslo. Vojaški sluga Filip Stingl na Starem trgu št. 4 je včeraj popoldne v stanovanju svojega gospoda zakuril v peč in naložil na drva premog. Nankrat je počilo in razneslo lončeno peč, da so kosi peči ležali po tleh. Sluga Stingl se je tako prestrašil, da je omedlel. Poškodovan ni bil. Kaj je bil vzrok eksplozije, ni znano in se tudi ni dalo konstatirati.

V Ameriko. Danes ponoči se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 80 oseb. Izseljenci so bili večinoma iz Rake in Trsta.

Radi hlač. Svečarski pomočnik Franc Uršič, Wolfove ulice št. 10 je včeraj popoldne zaradi nekih hlač ufaril vajenca Ivana Siferja po nosu, da se mu je takoj kri pocedila. Udaril ga je tudi po glavi in ga poškoval.

Ljubljanska društvena godba priredi danes 10. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji g. I. Kenda pri »Gambrinu« koncert. Vstopnina prosta.

Dobrodelen koncert. Tolikokrat izpričana požrtvovalnost našega prebivalstva v prid človekoljubnim napravam bo imela zopet priliko, da se izkaže ob dobrodelni prireditvi. V nedeljo, dne 14. t. m., ob 1/2 5. uri popoldne se namreč, kakor se nam poroča, v veliki dvorani tukajšnjega filharmoničnega društva po iniciativi in pod pokroviteljstvom visokorodne gospe baronice Heinove grofice Apraxinove, kot namestnice najvišje pokroviteljice ljubljanske Elizabetni otroški bolnici, priredi dobrodelen koncert na korist temu zavodu. Pri koncertu bodo iz prijaznosti sodelovale priznane umetniške moči, kakor: grofica Emilija Pizzamano, učiteljica petja na Dunaju, baronica Marija Concha-Codellirojena baronica Codelli, izborna umetnica na goslih, in g. Richard Pahlen, virtuoz na klavirju, z Dunaja. Zglasila se sedeže se od danes sprejemajo v prodajalnici gospe Roze Tillove, kjer se bodo tudi dobivale vstopnice. Cena sedežem: Od 1. do 3. vrste 5 K, od 4. do 7. vrste 4 K, v ostalih vrstah 2 K; na galeriji 1. vrsta 5 K, 2. vrsta 4 K; stojišča 1 K. — Spored tega koncerta priobčimo v eni prihodnjih števil.

Smrtna kosa. Minulo sredo je umrla v Spodnji Siski obče znana trafikantinja v Latermanovem drevedrudu, soproga železniškega sprevodnika in hišnega posestnika gospa Alojzija Ranač, roj. Grobolšek v starosti 51 let. Rajnica je bila pravi vzor krščanske žene. O svoje mladosti na vedno pomanjkanje navajena, pridobila si je po svoji neumorni delavnosti in varčnosti imetje, katero bi ji na stare dni dopustilo mirno življenje. Vsegamogočni je pa drugače sklenil, postal ji je hudo bolezen, katera jo je nad leto dni silno mučila. Zadnjih 8 mesecev ni niti postelje zapustila. V svoji oporoki je volila svojemu imetju primerne svote cerkvama v Šiški in na Rožniku, spomnila se je pa tudi cerkve in ubogih svojega rojstnega kraja Litije. Bodi ji zemlja lahka!

»Glasbena Matica«. Redne skušnje pevskega zbora se prično danes v sredo. Ženski zbor ima skušnjo od pol 6. do pol 7. ure, moški zbor pa od 8. do 9. ure zvečer.

Semenj Na včerajšnji mesečni semenj je bilo prignanih 601 konj in volov, 226 krav in 60 telet, skupaj 887 glav. Kupcev je došlo v velikem številu iz Morave, Koroške in Primorske. Kupčija je bila za govejo živino kakor tudi za konje jako živahna.

Od kod je kotel. Včeraj popoldne je prodajal po št. Peterskem predmestju neki trgovski vajenec bakren kotel. Ko je neki trgovec vajenca prijel, mu je ta povedal, da mu je dal kotel, naj ga proda, neki trgovski pomočnik, s katerim služita pri enem in istem gospodarju.

Povoženega psa prenesli v živinozdravnišnico. Na Dunajski cesti je danes dopoldne povozil sijakar M. C. psa Gvidona Zeschkota. Psa so prenesli v živinozdravnišnico. — Včeraj pa je na dolenski železnici v Hradeckega vasi povozil vlak nekega psa.

Na potovanju zblaznel. Včeraj popoldne je zbudilo pred hotelom »pri Maliču« veliko pozornost, da sta dva policijska stražnika peljala nekega gospoda v spremstvu neke dame v sijakarski voz in se potem z njima odpeljala. Ljudje se mislili, da je policija aretovala kaka dva pustolovca. Bilo pa ni tako. Gospod, katerega sta držala stražnika, je bil v Opatiji zblaznel in ga je žena hotela spraviti domov v Krakovo. Ker pa je na vlaku razbijal in divjal, morala je žena z možem v Ljubljani izstopiti. Zdravniki so ga takoj spoznali za blaznega in žena ga je morala oddati v blaznico; ker pa ni hotel iti, so ga morali s silo vzeti iz hotela, kamor ga je bila žena pripeljala. Dotičnik je železnični oficijal v Krakovem in se piše Anton Kieglasch. Prepeljali so ga v blaznico.

Gasilno društvo Vič-Glince priredi dné 21. decembra popoldne ob 1. uri svoj redni občni zbor v shrambi gasilnega orodja.

Prodajalka pri Schreyu arretirana. Frančiška Hafner, prodajalka pri Schreyu v Gradšču št. 5, je krada v prodajalnici denar, razglednice in znamke. Včeraj so jej prišli na sled in so jo zaprli.

Sprememba gostilne. Gostilno, katero je imel dosedaj g. Košenina na Marije Terezije cesti, prevzame g. Valentin Mrak, sedaj gostilničar pri »Novem svetu«.

Z lestve padel je danes popoldne neki delavec, ki je snažil pri Kleinmayer in Bam-

bergu. Padel je tako nesrečno, da je nezavesten obležal. Prepeljali so ga na njegovo stanovanje.

Kotliček za liberalce.

Sokol-Turn. Prebivalce slovenstvu vedno zvestega Kranja je iznenadil te dni sledeči lepak: Laibacher Vereins-Cappelle voranstaltet Montag den 8. December in der Turnhalle Konzert. Nichtmitglieder zahlen 30 kr. Anfang um 8 Uhr Abends. — Ali izvira to iz kake zveze v liberalni Tavčar-Svegljevi pogodbi, po kateri morajo biti vse objave liberalnih Slovencev tudi v nemškem jeziku, ali je to le navadna svobodomiselnost, nas ne briga, zanima nas pa, da smo iz slovenskega prevoda srečno izvedeli, da se pravi Sokolova dvorana — Turnhalle; torej Sokol — Turn.

Glasi lo oderuhov, „Slovenski Narod“, se je spravilo nad posl. Pfeiferja in mu očita, da je odiral kmete s 6 in 10 odstotnimi obrestmi. Za tiste postavke, katere navaja, je pa „Slov. Narod“ zamolčal, da je pri njih g. Pfeifer bil mnogo izgubil in se niti odškodoval ni z onimi obrestmi. Prištaši „Slov. Naroda“ pa so v tistih časih odirali tudi s 60 odstotki in še več in še zdaj oderuško kmeta stiskajo in se jim z vsem, kar iz kmeta iztisnejo, 15 odstotkov in še več niti grdo ne zdi.

Književnost in umetnost.

Rusi o Slovenceh.

Zopet beležimo lepo delo znamenitega ruskega pisatelja o Slovenceh. G. Al. Haruzin, katerega spise o Slovenceh smo že opetovano pohvalno omenili, je napisal zopet lepo razpravo o kranjski deželi z naslovom „Avstrijska Krajna“. Za nas je to delo tem bolj častno, ker je Nj. ekselencija g. Haruzin pred kratkim imenovan za podgovernorja v Vilni in je eden najodličnejših ruskih višjih uradnikov. Ko mu čestitamo k njegovemu povišanju, se mu hkrati zahvaljujemo za njegovo lepo delo, kajti knjiga „Avstrijska Krajna“ je v vsakem oziru simpatično in za nas častno književno izdanje.

G. pisatelj je bil svoj prejšnji obsirnejši spis namenil širšemu občinstvu. Ta knjižica pa je izšla v mladinskem listu „Rodnik“ in stoji zdaj pred nami v krasnem ponatisku. Odlični g. pisatelj popisuje posebno pridno krasoto kranjske dežele. Sam jo je prepoštoval s fotografskim aparatom, in dal narediti večino slik po lastnih fotografijah, de v etin trideset krasnih ilustracij, katere kažejo Rusom naše kraje, naše narodne noše in gospodarska poslopja. Naša domovina je bila doslej Rusom skoro popolnoma neznan. Iz te lepe knjižice se pa že ruska mladina lahko pouči o naših splošnih razmerah. Bilo bi krivično, ako bi hoteli grajati malenkosti in iztikati po netočnostih, kakor se je že pri nas godilo od nervoznih kritikov. Reči moramo odkrito, da se je g. pisatelj pokazal v tej razpravi kot odkrit prijatelj našega slovenskega ljudstva. To ljudstvo je za časa svojega sicer ne dolgega bivanja med nami spoznal v njegovi duši. In to je storil tudi in ga tu opisal nepristransko. Med značilnimi lastnostmi, katere je opazil v našem ljudstvu, naševa pred vsem globoko vernost slovenskega ljudstva. Spoznal je Slovence kot katoliški narod in popisuje z gorkoto, kako se preprosti narod tesno oklepa svoje cerkve in svojih duhovnikov. Popisuje Rusom naše lepe in mnogoštevilne cerkve in s posebnim zanimanjem popisuje lepa nabožna znamenja in mnoge umetniško opremljene kapelice. Z velikim spoštovanjem govori o čaščenju Matere Božje, zlasti na Bledu in krasno v skalo vdobljeno kapelico lurske Matere Božje na Bohinjski Beli je celo fotografiral kot vzgled slovenske nabožnosti. Tudi v drugih ozirih jako hvali slovensko ljudstvo. Kot posebno zaslugo gosp. Haruzina omenjamo to, da se ne ravna po vzgledu površnih potovavcev, kateri občujejo samo z ono „inteligenco“, katera nikakor ne predstavlja pravega ljudskega mišljenja, ampak potrudil se je iti med ljudstvo samo, in kar je videl med njim, to popisuje. Slovenskega kmeta, katerega po krivici zaničujejo celo nekateri iznarodjeni njegovi lastni sinovi, je učen Rus razumel in spoznal v njegovi duši skrite zaklade. G. Haruzin ga hvali kot delavnega in podjetnega človeka; med njegovimi lastnostmi imenuje „trudoljubije, uporstvo v dostiženji namembnoj čeli, občiteljnost in predpriindivost“. Kratki literarni pregled pač ni točen in je celo enostranski, a tega vendar ne moremo zahtevati od Rusa, da bi pri kratkem bivanju na Slovenskem proučil tudi literaturo.

Kakor smo toplo pozdravili spis sestre g. pisateljice, gdne Vere Haruzine, tako smo veseli tudi te razprave, katera je zlasti v svojem ilustrativnem delu v resnici zares častna za našo domovino.

»Mali vitez«.

Knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg je pričela izdajati slovenski prevod

znamenitega romana »Pan Volodijevskij« (»Mali vitez«), ki ga je spisal Henrik Sienkiewicz, vsemu svetu znani poljski pisatelj romanov »Q10 vadiš«, »Z ognjem in mečem«, »Križarja« i. t. d. Prevod je priredil M. Podravska. Roman izide ilustriran v 25 sešitkih, obsežnih po 2 do 2 in pol pole; posamezni sešitki po 40 h se bodo izdajali na vsakih 14 dni.

»O sacrum convivium«.

Pesmi od sv. obhajila in presv. Srca Jezusovega za moške glasove. Uglasbil Danilo Fajgelj. Opus 237. Založil skladatelj. Cena 1 K.

Gospod skladatelj je našo cerkveno glasbeno literaturo pomnožil že z mnogimi svojimi umotvori; navedeno delo je že opus 237 in večina njegovih skladb je posvečena cerkvi. Oni Schumanov izrek: »Cerkveni glasbi svoje moči posvetiti, je največja naloga umetnikova«, katerega beremo ob koncu tega opusa, zadeva v prvi vrsti ravno gosp. skladatelja samega. S tem delom je gosp. skladatelj zelo ustregel vsem onim moškim pevskim zborom, kateri žele v cerkvi prepjevati res dostojne in v cerkvenem duhu zložene skladbe. In takih skladb za moški zbor nimamo ravno v izobilju, zlasti še ne na čast sv. R. Telesu in J. z. Srca. Zbirka obsega 24 pesmi s slovenskim tekstom in sicer 9 porabnih zlasti za »pred sv. obhajilo«, 6 »po sv. obhajilo«, 5 na čast Jezusovemu Srcu, 3 na čast sladkemu Imenu Jezusovemu in 1 »Jezusu« za razne prilike. Pesmi te ne bodo delale pevcem posebnih težav; do prvih tenorjev gosp. skladatelj ne stavi velikih zahtev, kajti zgoraj je samo dvakrat uporabljen. Pesmi so mojstrsko harmonizovane in bodo gotovo napravile na poslušalca izvrsten vtis, ako se bodo proizvajale pravilno. Ker je partitura zelo po ceni — stane namreč le 1 krono — zato je želeli, da vsak pevec poje iz partiture. Bodi to delce vsem moškim pevskim zborom toplo priporočeno! Dobiva se le pri g. skladatelju v Gorici, Gosposka ulica 14. F. F.

Slovensko gledališče.

V nedeljo popoldne so igrali v slovenskem gledališču zopet »Gospoda Jakoba«. Gospod Jakob je politično tendenciozna igra, o katere literarni vrednosti bi se dalo govoriti k večjemu le v času — volitev. Da so pri tej tendenci »klerikalci« zastopani v najpodlejšem in najznačajnejšem subjektu, to je pri obče znani ljubeznivosti in objektivnosti naših političnih nasprotnikov že povsem — naravno in kaže najlepše dekadenco okusa intendantov slov. gledališča, ki poskušajo gledališče ponižati v torišče političnih strastij. Tendenca igre je, pokazati vzor duhovnika po nazorih liberalcev. »Gospod Jakob« je najblažja duša, ki slednji vinar, katerega premore porabi v to, da teši in briše solze nesrečnih trpinov. A ko se gre za blagor cele občine, ko se gre za to, ali se naj izvoli poslanecem mož, ki je kriv nedolžno prelite krvi, ki je kriv solza vdov in sirot in ki je dal za neovrgljivih dokazov sebičnosti in koristolovstva, v trenutku, ko ga veščani pridejo prašati, ali naj odločijo kandidaturu tega moža, takrat — je zvest svojemu principu »Ne vtikaj se v volitev«, in molči. To je vzor! Kar se tiče proizvajanja, moramo priznati, da so se igralci morali žrtvovati svojim vlogam. Zato nas je pustila njihova igra — povsem hladne. Gospodje učitelji imajo v igri čudnega stanovskega zastopnika. Občinstvo z nekim Dimnikom vred, se je smejala okornim kretnjam, staremu cilindru in strganemu fraku učitelja Koprivnika. — Mislimo pa, da to ni ravno v ugled učiteljskega stanovskega ponosa.

Na hrvaškem gledališču

v Zagrebu danes prvokrat predstavlja Carvevo izvorno hrvaško igro »Zimsko sunce.«

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Dunajskim revežem je cesar daroval za kurjavo 12.000 kron. — Najstarejši avstrijski častnik, umirovljeni major Ferdinand graf Künigl, je v 99. letu svoje starosti umrl v Bolzanu. — Protestanški pastori se bodo po sklepu deželne sinode v Weimarju smeli udeleževati pri sežiganju mrljcev. — Wolfeva z m a g a. Poleg večeraj priobčene razsodbe sodišča v Wolf Schalkovi ateri je še pripomniti, da bo obtoženeec Wüst moral vlad razsodbe priobčiti razsodbo v peterih listih na lastne stroške, takoj ko razsodba dobi pravno moč. — Stavka farmacevtov v galiških mestih se nadaljuje. Lekarne poslujejo kljub temu. — Splošna stavka se pripravlja v Marzili. — Nemški cesar kapelnik. Te dni je bil nemški cesar v Neudecku. Pri banketu je vstal in sam dirigiral vojaško godbo. Nemški cesar pač vse zna. — Mažarski gimnazijci so na kolodvoru v Lonsoncu izpiskali himno »Bog brani«. Na to so zapeli ogrsko himno. — Velike nerednosti so zasledili v mornarskem ministerstvu v Parizu. »Echo de Paris« napoveduje velike škandale. — Na smrt

obsojena je bila v Libercah 35letna Frančiška Herzog, ki je svoje nezakonsko dete utopila. — Ustrelila se je v Djakovem soproga ravnatelja hranilnice Mahulka radi delikatnih rodbinskih zadev. — Ker je razžalil sultana, je bil v Belgradu urednik Todorovič obsojen v trimesečni zapor. — Med poroko zgoraj je v Tohatu na Ogrskem nevesta gđ. Bratean. Prevrnila se je nanjo sveča. — Novo reko so zasledili v severni Kanadi. Dolga je 309 milj in se izliva v Hudsonov zatok. — Nesreča v tovarni. V tovarni stekla v Loavre Comty se je podrl plavž. Ognjena zmes se je vlija preko delavcev. Mnogo je težko ranjenih. — Fija-karji stavkajo v Bolzanu. Ne ugaja jim novi tarif. — Dunajska občinska uprava ima za prihodnje leto proračunjenih 33.600 K prebitka. Tako vspesno gospodarijo krščanski socialci. — Zbirko bolh ima Charles Rothschild. V tej zbirki je 10.000 bolh s celega sveta najrazličnejših eksemplarov. Sedaj je poslal posebno ekspedicijo v arktične kraje, da od ondi dobi posebne vrste bolh. Kapitan in možto dobi 20.000 frankov, ako mu dobe bolho od arktične lisice. Ali ima ta Rothschild tudi kaj bolh od svojih plemenskih rojakov? — 56 ur v vodnjaku. Pri popravljanju nekoga 17 metrov globokega vodnjaka v Zabrdo pri Mr. Krumovi je minulo sredo padel popravljaev vodnjakov Kellner v globino, iz katere so ga mogli potegniti šele 5. t. m. zvečer. Na glavi ima veliki rano, vendar se sodi, da bo okreval. — Trije lovci ponesrečili. Iz Brna javljajo, da pogrešajo lovce Feuz, David in Wyas, ki so šli na lov na divje koze. — Harem je zmanjšal perzijski šah. Prej je bilo v haremu 1700 žensk in 200 otrok, sedaj je v haremu 60 žensk in 30 otrok. Kadar grede te ženske iz harema na sprehod, jih ne sme nihče pogledati, ker sicer zakrivi razžaljenje veličanstva in se kaznuje s smrtjo. — Zdravnik odpe-ljal dekleta. V Parizu je odpeljal senatorju Leplyu zdravnika Marcile hčerko. Ko je šla s spremljevalko na sprehod, zagrabil jo je in posadil v — avtomobil, s katerim se je bliskoma odpeljal. — 500 tisoč kron za izgubo moža. Vdova po Viljemu Leysu, ki je leta 1901 prišel ob življenje, ko sta v tunelu newyorške centralne železnice trčila skupaj dva vlaka, je vložila tožbo proti železniški družbi za odškodnino za izgubljenega moža. Te dni se je vršila razprava in porotniki so res prisodili ženi svetico 500.000 kron. Tej pa se je izplačalo, da je postala vdova.

Ura v žolodcu. Iz New Yorka se poroča, da je nedavno slavna pevka Berri dobila v dar zlato uro, ki ni bila večja kot 10vinarski novc. Po nepredvidnosti je uro pri napravljanju držala v zobeh. Ura se ji je izmuznila v usta in pevka jo je pogoltnila. Potom operacije bodo pevki odstranili uro iz žolodca.

Društva.

(»Slovensko planinsko društvo«) priredi v soboto 13. decembra društven večer v »Narodnem domu« Na dnevnem redu je predavanje g. J. Mlakarja o Mangartu in razstava slik odseka amatér-fotografov slov. plan. društva. Člane in prijatelje društva opozarjamo na ta večer s pripombo, da ostane razstava slik otvorjena tudi v nedeljo od 9. ure zjutraj do 4. ure popoldne ter je vstop vsakomur dovoljen.

(Mariborska čitalnica) priredi dne 14. decembra 1902 ob 8. uri zvečer v prostorih »Narodnega doma« glediško predstavo »Rokovnjači«.

(Jugoslovanski klub »Slovenske besede na Dunaju«) I. B. äunertrasse 7. priredi domačo zabavo dne 12. dec. ob 8. uri zvečer. Izmed umetnikov in umetnic nastopajo ta večer gospici M. Luzarjeva, M. Zmrzlikarjeva in g. Karel Jeraj. Poslednji igra: Parafal-Paraphrase Wagner Wilhelm in Rap-sodie Hongroise od Hauserja. Ker se potrudil odbor, da pridobikarnajboljši moči za ta večer, zato pričakuje, da se odzove tudi p. n. občinstvo v največjem številu.

(»Glasbeni Matic« v Ljubljani) je poslala okrajna hranilnica in posojilnica v Škofjiloki 100 K podpore.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za Jeranovo dijasko mizo: Nekdo 10 K.

Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali: G. Fr. Kozelj, kapelan v Središču, nabral ob godovanju veleđ. g. župnika Andreja Gliebe v Ormožu 8 K. — G. Jan. Oblak, župnik v Gradu, dar grajskih Mohorjanov, 9 K. — Soldavski Mohorjani 22 K. — Dar Mohorjanov v Konjicah 6 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzjavna poročila.

Važna pridobitev za domače krošnjarje.

Dr. Šusteršičev predlog sprejet.

Dunaj, 10. decembra. Državni zbor danes nadaljuje po petdnevem odmoru posvetovanje o krošnjarskem zakonu. Predlog drž. poslanca dr. Šusteršiča, naj bodo za kranjske domače krošnjarje potni listi kolkov prosti, je bil sprejet. Isto tako je bil sprejet predlog dr. Šusteršiča, da naj se kranjskim domačim krošnjarjem izdajo potni listi za vse avstrijske dežele, t. j. da smejo prodajati svoje izdelke po vsej Avstriji, dočim je bilo določeno v predloženem zakonu, da bi smeli prodajati samo v svojem okraju ali samo v deželi. Razprava se nadaljuje. Poslanec Pfeifer je zahteval, da se privilegiji kranjskih domačih krošnjarjev zakonijo v § 6. zakona

Dunaj, 10. dec. Cesar je sprejel v avdijenci odpoklicanega nemškega poslanika Eulenburga. Cesar mu je dejal, da mu v znak svoje naklonjenosti pošlje svojo sliko v naravni velikosti.

Dunaj, 10. dec. »Neues Wiener Abendblatt« poroča iz Rima, da je tja prišlo glede vinske klavzule poročilo avstrijske in ogrske vlade, ki je za Italijo vsprejemljivo. Vsled tega ne bo od-povedana trgovska pogodba.

Dunaj, 10. dec. Z naslovom dvornega svetnika odlikovani vitez Defacis v Gorici je odlikovan s komturskim križem Franc Jožefovega reda, svetnik Milovčič v Gorici pa z viteškim redom Franc Jožefovim.

Dunaj, 10. dec. Dvorni knjigotržec Rudolf Har dt se je danes ustrelil.

Dunaj, 10. dec. Državni zbor bo posloval do 18. oziroma 19. t. m. Proračunski provizorij bo potreboval § 14, ker do novega leta se parlamentarne zadeve ne bodo tako uredile, da bi Čehi odnehali od obstrukcije.

Dunaj, 10. dec. (C. B.) Zbornici je danes vlada predložila bruseljsko sladorno pogodbo z novelo k zakonu o davku na sladkor. Predlogi sta po vsebini popolno enaki onima, ki ju je včeraj Szellova vlada predložila ogrski zbornici. — Zbornica nadaljuje razpravo o krošnjarskem zakonu.

Praga, 10. decembra. Preiskovalni sodnik v zadevi vaclavske založne je predlagal, naj društva, ki so dobila od založne zadnja leta podporo, isto vrnejo v sanačni zaklad.

Praga, 10. decembra. Pri češki založni v Smečno so zasledili defraudacijo 180.300 kron, katere sta poneverila blagajnik in knjigovodja.

Heb, 10. decembra. V nedeljo bo imel tu shod Schönerer ter bo pojasnil bodoče stališče svoje stranke napram Wolfu.

Meteorologično poročilo.

Višina sad morjem 506-2 m, srednji sračni tlak 736-0 mm

g	Čas opazovanja	Stanje barmetra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrevi	Nebo	Puhavina v 24 urah v m.
9	9. zveč.	740.4	-3.9	sl. sever	oblačno	
10	7. zjutr.	742.8	-4.0	sl. jvzh.	oblačno	0.0
	2. popol.	744.4	-2.2	sr. jvzh.		

Srednja večerajnja temperatura -5.0°, normale -0.9°.

Dunajska borza

dne 10. decembra.

Škupni državni dolg v notah	101.05
Škupni državni dolg v srebru	100.95
Avstrijska zlata renta 4%	120.70
Avstrijska kronska renta 4%	100.50
Ogrska zlata renta 4%	120.35
Ogrska kronska renta 4%	97.80
Avstro-ogrske bančne delnice, 600 glđ.	15.15
Kreditne delnice, 160 glđ.	889.—
London vsta	239.40
Ženski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	117.05
20 mark	33.42
20 frankov (napoleonodor)	19.09
Italijanski bankovci	95.10
Č. tr. cekini	11.30

1376 1-1 **Zahvala.**

Za prisrčne, tolažljive izraze sočutja ob bolezni in smrti naše predrage gospe

Marije Premrou roj. Mencinger
soproge c. kr. notarja

kakor tudi za mnogobrojno udeležbo pri sprevedu blage pokojnice k večnemu počitku, za ginljivo četje, za darovane vence, sploh za vse prikaze milega sošlja izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom posebno pa še častitim gospodom duhovnikom, uradnikom in meščanom v Krškem svojo najiskrenejšo zahvalo.

Krško dne 9. dec. 1902.

Žalujoči obitelji
Premrou v Kobaridu
Mencinger v Krškem.

1375 1-1

†

Fran in Franja Pretnar naznanjata žalostno vest, da je njuna dobra, nepozabna svakinja

Uršula Mrak roj. Meršolj

dne 9 t. m. ob 1/8. uri zvečer po dolgotrajni in mučni bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajoče mirno zaspala v Gospodu.

Pozemski ostanki preblage ranjce se preneso v četrtek dne 11. t. m. ob 1/4. uri popoldne iz hiše žalosti, Mestni trg št. 9, na tukajšnje pokopališče, kjer se polože k večnemu pokopališču.

Sv. maše za dušnike se bodo brale v raznih cerkvah.

Proseči tihega sožalja priporočamo predrago pokojnico v molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1902.

Ivan in Frano Mrak, sinova. — Jerica in Fanci Mrak, hčeri. — Janez Meršolj, brat

1363 1-1 **Razsodba.** Vr VI 941/98 63.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja

C. kr. dež. sodnija v Ljubljani je danes pod predsedstvom c. kr. d. s. s. Hauflena v navzočnosti c. kr. nads. s. Schmedtz-a, c. kr. d. s. s. dr. Traunar-ja in c. kr. s. p. dr. Foerster-ja kot svetnikov, c. kr. drž. pravd. nam. pl. Luschan-a in c. kr. sod. prakt. Luschina kot zapisničarja na predlog obsojca Stefana Homana iz Suhe h. št. 30. za obsojitev kazenskega postopanja, dognanega s pravomočno razsodbo od 16. okt. 18. oktobra 1898. Vr. VI. 941/89 po izvršenih novih poizvedbah v smislu §§ 253-3 in 358. k. p. r. dopustivši obnovo kazenskega postopanja preklicala razsodbo z dne 11. okt. 1898. Vr. VI. 941/98. in s privoljenjem obtožitelja izrekla po § 360 k. p. r. sodbo tako-le:

Štefan Homan, Pahovčev, 47 let, oženjen posestnik na Suhi h. št. 30

oprošča se

v smislu § 259-3. k. p. r. od obtožbe radi prestopka tativine po §§ 171. 460 k. z. storjenega s tem, da je zavoljo svojega dobička v gozdnih delih Škofjeloške nadarbine in dr. Arkota ter Urbana Miklavčiča imenovanib „Grabrovske grapi“ brez privoljenja teh lasnikov posekal in si prisvojil več smrek vrednih skupaj manj kot 25 gid.

V Ljubljani, dne 26. julija 1902.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

VABILO
na
izredni občni zbor
hranilnice in posojilnice v Trnovem
registrov. zadruga s neomejeno zavestjo
kateri se bo vršil
dne 28. decembra 1902
ob 3. uri popoldne
v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Prememba pravil.
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Slučajnosti.

Odbor.

1366 1-1

Zaloga vsakovrstnih gumijevih izdelkov

tehničnih kot kirurških, tako n. pr. cevij za pivo in vino, predpasnikov iz gumija, namiznih pogrinjal iz gumija; dalje so v zalogi pristne ruske galoše, ter sploh vse v to stroko spadajoče stvari.

Dalje zaloga **koles** (bicikljev) in vsakovrstnih jeklenih izdelkov; delavnica za izdelovanje in popraviljanje koles.

Tu se tudi poniklja in pobakruje.

Slavnemu občinstvu zagotavlja točno postrežbo in nizke cene ter se v obilna naročila uljudno priporoča

z odličnim spoštovanjem

Josip Kolar in drug
Ljubljana, Mestni trg št. 9.

1315 10-6

Št. 5.345 **Razpis službe** 1369 2-1

Pri občini na Jesenicah se razpisuje mesto občinskega tajnika

z letno plačo 1600 K in prostim stanovanjem.

Prosilci, ki so vže opravljali enako službo ter so slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožni, naj ulež svoje prošnje do dne 1. januarja t. l. pri podpisnem uradu.

Občinski urad na Jesenicah,
dne 8. decembra 1902

Kongresni trg št. 7.

M. Drenik

Za **božično sezijo!**

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materijala. Risarski atelie in predtiskarija. Vsakovrstne reznine in samburna tehnika se na perilo i. t. d. najhitreje izvrše. 1361 6-2

Zunanjim naročilom se točno usreža.

Božična in novoletna darila.

Do vrhunca dognane vse zunanje tvrdke prekašajoče cene!

Kupujte in naročite le pri domači tvrdki in bodite prepričani, da boljše in ceneje kupite, in se izognite vsega prevarenja. Priporočam svojo bogato zalogo vsakovrstnih osebno v Švici nakupljenih ur, kakor tudi zlatino in srebrnino.

Nad 20% znižane cene, razvidno iz mojega novo izdanega cenika. Naprimer: Jedna stvar, katere je preje stala gid. 10.—, stane danes le gid. 8.—, toraj čudovito po ceni!

Priporočam dalje posebno stenske in salonske ure, z novim jako krasnim bitjem (Thurneichlag).

Vsakovrstne budilke v secesionističnem okviru, zalogo še nad 6000 vsakovrstnih osebno v Švici nakupljenih žepnih ur, različnih sistemov »Präcession«. Veliko izbera zlatih in srebrnih možkih verižic najmodernejših fasonov, dolge ženske ovratne verižice »Lorguon«, vsakovrstne lepe garniture iz China srebra, dalje namizne oprave, namizno orodje v etui, palice z srebrnimi ročajmi.

Zaloga šivalnih strojev najboljših izdelkov.

Za vsako blago jamčim ter se priporočam

Franc Čuden, urar in trgovec zlatnine in srebrnina, delničar prve švicarske družbe tovarn ur „Union“ v Genovi in Bielu, založnik c. kr. državne doljenjske železnice.
Ljubljana, Mestni trg. 1351 9-4

Prosim, zahtevajte novi veliki ilustrirani cenik, pošilja se zastonj in poštine prosto.

1360 1-1

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna razstava.

Odlikovana na vseh svetovnih razstavah.

Vsak teden druge dežele.

Le še do sobote, dne 13. decembra:

Drugo potovanje skoz Bosno

Serajevo, Mostar, Travnik, Doboj in Maglaj itd.

Najnovejše so ameriški **mutoskopi.**

Pet novih, zabavnih podob. 5 znamk, ki se vržejo v posamen mutoskop 50 vin.

Odperto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih od 9. ure dopoldne do 9. ure zvečer.

Učenca,

ki bi imel hrano in stanovanje izven hiše sprejme tvrdka

Kham & Murnik,
trgovina specerijskega in delikatesnega blaga
1378 1-1 in vinarna

CIRIL-METODOV
KOLEDAR

1903

se dobi v raznih prodajalnah ter stane **1 krono** ali pa se naroča pri založništvu **Tiskarna Slatnar, Kamnik** Po pošti 20 vin. več

Najpripravnejše molitve v čast Brezmadežno spočeti so v lepem molitveniku

Najboljša mati.

Dobi se v prodajalnici Katol. tiskovnega društva po 1 1/2, 2 ali 3 K.

Tudi z velikimi črkami.

Pomožni uradnik

z dobrim sodnijskim spričevalom, vojaščine prost, želi vstopiti takoj ali vsaj do 1. jan. 1903 v službo k sodniji ali v kako odvetniško ali notarsko pisarno.

Ponudbe prositi pod „Pisar“ na upravnštvo „Slovenca“. 1371 3-1

V najem dam dve veliki kleti

v novi hiši na Selu pri Ljubljani št. 18. Več se poizve pri lastniku **Janezu Bricelj**, Moste št. 47. 1374 3-1

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanja za srupe pri šrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobička. — Promese za vsako šrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba **„MERCUR“**
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice. 134 134